

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА МАМЛЕКЕТТИК САТЫП АЛУУЛАР ЧӨЙРӨСҮНДӨ КОНТРАКТТАРДЫ БАНКТЫК КОШТОО ЖАГЫНДА КӨП БЕРИЛГЕН СУРООЛОРГО ЖООПТОР¹

САТЫП АЛУУЧУ УЮМДАР ТАРАБЫНАН КӨП БЕРИЛҮҮЧҮ СУРООЛОР

Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө кайсыл контракттарга карата банктык коштоого алуу колдонулат?

Жооп: Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинетинин 2025-жылдын 21-майындагы №273-токтому менен бекитилген Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоп жүрүүнү камсыз кылуу тартибинин (мындан ары – Тартип) 2-главасына ылайык, мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоо төмөндөгү контракттарга карата колдонулат:

- 1) баасы (суммасы) 10 000 000 (он миллион) сомго барабар же андан ашкан курулушка, реконструкциялоо ишине, капиталдык ремонттон өткөрүү, имаратты, курулманы же объекти бузууга, анын ичинде автоунаа жолдорун, жол курулмаларын, инженердик системаларды, түйүндөрдү жана коммуникацияларды, капиталдык жана жарандык курулуштун башка объектилерин бузууга байланыштуу **иштерди аткаруу** предмети болуп саналган сатып алуулар боюнча контракттарга;
- 2) предмети Кыргыз Республикасынын жана Евразия Экономикалык бирлигинин катышуучу-мамлекеттеринин берүүчүлөрү тарабынан **товарларды берүү**, наркы 10 000 000 (он миллион) сомго барабар же андан ашкан **кызматтарды көрсөтүү** предмети болуп саналган сатып алуулар боюнча контракттарга.

Төмөндөгү сатып алуулар алкагында Тартиптин 4-пунктунда белгиленген контракттарга карата банктык коштоо **колдонулбайт**:

- 1) Мыйзамдын 17-беренесинин 3-бөлүгүнүн 3–9, 11, 12, 14, 15, 17–21-пункттарында, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы № 489 “Мамлекеттик сатып алуулардын жол-жоболорун өткөрүү тартибин бекитүү жөнүндө” токтому менен бекитилген Мамлекеттик сатып алуулардын жол-жоболорун өткөрүү тартибинин 24-пунктунун 3–9, 11, 12, 14, 15, 17–54, 56, 57-пунктчаларында каралган сатып алуулар боюнча түзүлгөн келишимдер;
- 2) Электрондук каталог аркылуу;
- 3) Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, мамлекеттик жана муниципалдык ишканалар, ошондой эле уставдык капиталында

¹ Текст боюнча Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 21-майындагы №273-токтому менен бекитилген Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоп жүрүүнү камсыз кылуу тартибинде (мындан ары – Тартип), ошондой эле Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2025-жылдын 8-июлундагы №120-Б “Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоону ишке киргизүү боюнча иш-чаралар туурасында” буйругу менен бекитилген сатып алуучу уюм менен ыйгарым укуктуу банктын ортосунда түзүлүүчү банктык коштоо жөнүндө типтүү келишимде каралган терминдер жана аныктамалар пайдаланылган.

үлүшүнүн 50 жана андан көп пайызы мамлекетке таандык болгон акционердик коомдор, анын ичинде алардын сунуштоочу катары чыккан туунду чарбалык коомдору менен түзүлгөн келишимдер.

Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоо тартибин түшүндүрүп берген документтердин типтүү формаларын жана усулдук материалдарды кайдан табууга болот?

Жооп: Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоо тартибин түшүндүрүп берген документтердин типтүү формалары жана усулдук материалдар Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин расмий сайтында, ошондой эле ыйгарым укуктуу банктардын сайттарындагы “Банктык коштоп жүрүү” бөлүгүндө жайгаштырылган.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин расмий сайтына шилтеме:
<https://www.minfin.kg/pages/bankovskoe-soprovozhdenie-kontraktov-1/documents>

Ыйгарым укуктуу банктардын сайттарына шилтеме:

“Айыл Банк” ААКсы: https://ab.kg/bankovskie-uslugi-uslugi_bsk/uslugi_bsk

“Керемет Банк” ААКсы: <https://keremetbank.kg/ru/business/bankovskoe-soprovozhdenie-kontraktov>

“Элдик Банк” ААКсы: https://eldik.kg/ru/page/bankovskoe-soprovozhdenie-kontraktov?for_who=legal

“Бакай Банк” ААКсы: <https://bakai.kg/ru/news/bakai-bank-included-in-the-list-of-banks-authorized-to-support-public-procurement-contracts-news-VaUvsl/>

Катышуучулар үчүн мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоо боюнча ыйгарым укуктуу банктардын кызмат көрсөтүүлөрү канча турат?

Жооп: Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоп жүрүүнү камсыз кылуу тартибинин 10-пунктуна ылайык, мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоо ыйгарым укуктуу банк тарабынан акысыз ишке ашырылат.

Ушул сыяктуу эле формулировка сатып алуучу уюм менен ыйгарым укуктуу банктын ортосунда түзүлүүчү банктык коштоо жөнүндө типтүү келишимдин 9.1-пунктунда да камтылган (Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2025-жылдын 8-июлундагы №120-Б “Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоону ишке киргизүү боюнча иш-чаралар туурасында” буйругу менен бекитилген).

Сатып алуучу уюмдар банктык коштоо жыйынтыктары жөнүндөгү кат жүзүндөгү/электрондук формадагы отчеттуулукту Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине өз алдынча беришеби?

Жооп: Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоп жүрүүнү камсыз кылуу тартибинин 17-пунктуна ылайык, ыйгарым укуктуу банктар “Контрактты банктык коштоонун интерактивдүү отчеттуулугу” сервисин пайдалануу менен айкын убакыт ыргагында контрактты банктык коштоо жыйынтыкытары тууралуу отчетту (маалыматты) сатып алуучу уюмдарга жана мамлекеттик сатып алуулар боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга (башкача айтканда, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине),

ошондой эле банктык коштоо жөнүндөгү келишимде аныкталган башка жактарга берет.

Сунуштоочулар жана кошо аткаруучулар, ыйгарым укуктуу банк менен өзүнчө эсеп келишимин түзүү менен ыйгарым укуктуу банктарга өзүнүн кат жүзүндөгү макулдугун беришет.

Сунуштоочулар кайсыл документтердин негизинде мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттар аткарылгандыгы тууралуу маалыматты сатып алуучу уюмдарга жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине ачып берүүгө макулдугун беришет?

Жооп: Сунуштоочу менен кошо аткаруучулар ыйгарым укуктуу банк менен түзүлгөн өзүнчө эсеп келишиминин негизинде, сунуштоочу жана биргелешип аткаруучу банктык сырды түзгөн маалыматтарды жана документтерди сатып алуучу уюмга жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине берүүгө макулдугун беришет.

Может ли закупаящая организация заключить договор о банковском сопровождении с уполномоченными банками до процедуры проведения закупки?

Сатып алуучу уюм ыйгарым укуктуу банк менен банктык коштоо келишимин сатып алуу процедурасын өткөргөнгө чейин эле түзө алабы?

Жооп: Ооба, түзө алат. Бардык сатып алуучу уюмдарга банктык коштоо келишимин Кыргыз Республикасынын бардык төрт ыйгарым укуктуу банкы – "Айыл Банк" ААКсы, "Керемет Банк" ААКсы жана "Элдик Банк" ААКсы жана "Бакай Банк" ААКсы менен алдын-ала түзүп алууну сунуштайбыз.

Мындан тышкары, бардык ыйгарым укуктуу банктар менен контракт түзүлгөнгө чейин келишим түзүү жөнүндөгү талап Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 21-майындагы №273 "Мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө контракттарды банктык коштоп жүрүүнү ишке ашыруу жөнүндө" токтомунда каралган.

Жаңы мамлекеттик сатып алуу учурунда сатып алуучу уюм ар бир ирет ыйгарым укуктуу банк менен Банктык коштоо жөнүндө жаңы келишим түзүүсү керекпи?

Жооп: ар бир ыйгарым укуктуу банк менен банктык коштоо жөнүндө келишим алкактык болуп саналат, аны сатып алуучу уюм ыйгарым укуктуу банк менен бир ирет түзүлөт жана узартууну талап кылбайт. Банктык коштоо контракттары банктык коштоо жөнүндө алкактык келишимдин тиркемеси болуп саналган банктык коштоого өтүнүчтүн негизинде банктык коштоо үчүн ыйгарым укуктуу банкка берилет.

Эгерде ал алар үчүн каралган болсо, коштоо контракты боюнча алдын-ала төлөө өзүнчө эсептерге жүзөгө ашырылабы?

Жооп: Банктыка коштоо контракттары боюнча бардык төлөмдөр (аванстарды кошо алганда) сунуштоочунун өзүнчө эсебине жүзөгө ашырылууга тийиш

Банктык коштоодо олуттуулук лимити кандай колдонулат?

Олуттуулук лимити деген: а) белгилүү бир аткаруучунун ар бир контрагентине же б) белгилүү бир аткаруучунун баардык контрагенттерине каралган сумма.

Жооп: Олуттуулук лимити, коштоо контракттын аткаруунун алкагында кошо аткаруучулардын (субподрядчы, сунуштоочу) ар бири менен түзүлгөн контракттардын жеткен чектеги жалпы суммасы болуп саналат, аны сактоо аларды башка контрагенттерге киргизүү үчүн негиз болуп саналат, алар менен эсептешүүлөр өзүнчө эсепти пайдалануусуз ишке ашырылат.

Схеманы караңыз:

Олуттуулук лимити, коштоо контракттын баасынан/наркынан 5% (КНСТИ эске алганда), бирок кеминде 75 000 сом жана 3 000 000 сомдон ашпаган өлчөмдө белгиленет. Өзгөчө жагдайларда гана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги менен макулдашуу менен айкын банктык коштоого алынган контракттар боюнча белгиленген лимит 5 000 000 сомго чейин көбөйтүлүшү мүмкүн.

Сатып алуучу уюмдарга, Банктык коштоого өтүнүчтө белгиленген лимитти белгилөө зарылчылыгына көңүл бурууну сунуштайбыз (2-п.):

2. Лимит существенности, сомов:

[Лимит существенности устанавливается в размере до 5 % цены/стоимости Сопровождаемого контракта (с учетом НДС), но не менее 75 000 сомов и не более 3 000 000 сомов. В исключительных случаях по согласованию с Министерством финансов Кыргызской Республики лимит существенности по конкретному Сопровождаемому контракту может быть увеличен до 5 000 000 сомов.]

Лимит существенности составляет:

Обязательно к заполнению

Кошумча чыгашалар белгиленген лимит суммасына кошулабы?

Жооп: Жок, кошумча чыгашалар белгиленген лимит суммаларына кошулбайт. Сатып алуучу уюмдарга банктык коштоо билдирмелерениде коштоого алынган контракттын/контракттардын баасынан (наркынан) коштомо чыгымдардын алгылыктуу пайыздык деңгээлин белгилөө зарылчылыгына көңүл бурууну сунуштайбыз (банктык коштоого билдирменин типтүү формасынын 2.2.19-пунктчасы):

оборудования, услуги,

2.2.19. Непосредственные поставщики услуг и товаров, относящихся к накладным расходам, в объеме ____% (процент) цены/стоимости Сопровождаемого контракта/контракта, в том числе, но не ограничиваясь:

Аткаруучу банктык коштоо келишимин аткаруучу/ишке ашыруучу Катышуучудан эмнеси менен айырмаланат?

Жооп: Аткаруучу – бул, сатып алуучу уюм менен коштоо контрагын түзгөн сунуштоочу.

Аткаруу/жүзөгө ашыруу катышуучусу – бул, сунуштоочу же болбосо башка контрагенттерге кирбеген аткаруу/ишке ашыруунун башка катышуучулары менен контрактка келишишкен бардык жактар.

Сатып алуучу уюм банктык коштоого билдирмеде банктык коштоонун жеке параметрлерин белгилей алабы? Ыйгарым укуктуу банк тарабынан кабыл алынган банктык коштоо өтүнүчүндө белгиленген банктык коштоо параметрлерин өзгөртүүгө болобу?

Жооп: Сатып алуучу уюм, коштоого алынган контрактынын багыттуулук предметин эске алып, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан бекитилген банктык коштоого типтүү билдирмесинде каралган параметрлердин чегинде коштоого алынып жаткан контрактка банктык коштоонун жеке параметрлерин белгилөөгө укуктуу. Сатып алуучу уюм, банктык коштоо жөнүндө келишимдин типтүү формасына карата 3-тиркемеде белгиленген формада банктык коштоо параметрлерин өзгөртүү үчүн ыйгарым укуктуу банкка өтүнүч жөнөтүү менен банктык коштоо параметрлерине оңдоо киргизүүгө укуктуу (Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин расмий сайтында, бул жерде жайгашкан: <https://www.minfin.kg/pages/bankovskoe-soprovozhdenie-kontraktov-1/documents>)

Банктык коштоо параметрлеринин типтүү параметрлерден олуттуу четтеп кетүүнү Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги менен макулдашуу керектигине көңүлүнүздөрдү бурабыз.

Контракты банктык коштоо, Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзамынын 17-беренесинин 3-пунктунун 1), 2)-пунктчаларында белгиленген негиздер боюнча ага чейин келишилген келишимдин баасын (суммасын) жогорулаткан кошумча келишим түзүлгөн учурда колдонулабы?

Жооп: Эгерде келишилген контракт башынан эле банктык коштоо шарттарын камтыган болсо, анда кошумча келишимге ылайык сатып алына турган товарлардын, жумуштардын же кызматтардын кошумча көлөмдөрүнө карата да банктык коштоо колдонулат. Эгерде контракт банктык коштоо шарттарын камтыбаса, анда банктык коштоо колдонулбайт (контракттын жалпы баасы (суммасы) Тартиптин 3-пунктунда белгиленген нарктык критерийлерден ашып кеткен учурда дагы).

СУНУШТООЧУЛАР ТАРАБЫНАН КӨП БЕРИЛҮҮЧҮ СУРООЛОР

Ыйгарым укуктуу банктар курулуштук көзөмөлдү жүргүзөбү, товарларды же кызматтарды иш жүзүндө жеткирип берүүнү контролдойбу?

Жооп: Банктык коштоо келишиминин типтүү формасынын 5.7-пунктуна ылайык, ыйгарым укуктуу банк товарларды иш жүзүндө жеткирип берүүнү, жумуштарды аткарууну, кызматтарды сунуштоону же коштоого алынган контракт боюнча башка милдеттенмелерди аткарууну текшерүү боюнча иш-чараларды ишке ашырбайт.

Эгерде мамлекет контрактка аванс бербесе, сунуштоочу аны аткаруу үчүн өзүнчө эсепке баардык сумманы (же анын бир бөлүгүн) салышы керекпи же коштоо контрагына келишкенден кийин өзүнчө болуп саналбаган башка эсептерден пайдаланууну уланта алабы?

Жооп: Буйрук менен бекитилген товарларды жеткирүү, жумуштарды аткаруу жана кызматтарды көрсөтүү боюнча контракттардын типтүү формалары, сунуштоочу коштоого алынган контрактка келишилген күндөн тартып контрактты коштоого алынган контрактты аткаруу менен байланыштуу бардык эсептешүүлөрдү өзүнчө эсеп аркылуу гана ишке ашырууга милдеттүү.

Ошентип, башка булактардан (сатып алуучу уюмдан алынган төлөм, өздүк же тартылган каражаттар) коштоо контрагын аткаруу менен байланыштуу болгон эсептешүүлөр өзүнчө эсепти пайдалануу менен ишке ашырылат. Өзүнчө эсепти пайдалануу тартиби өзүнчө эсепке чегерилген өздүк же тартылган каражаттарды кайтарып алууга жол бере тургандыгын белгилей кетүү керек.

Сунуштоочу мамлекеттик сатып алуулар сынагында жеңишке жетишилген жаңы контрактты түзүүдө ыйгарым укуктуу банкты тандай алабы?

Жооп: Ооба, сунуштоочу ар бир контрактты банктык коштоо максатында, кайсыл болбосун ыйгарым укуктуу банкты тандай алат.

Сунуштоочу узак мөөнөткө каралган жана бир нече баскычтан турган ири курулуш контракттын ишке ашырып жатат. Коштоого алынган контракт боюнча пайда ар бир баскычы аяктагандан кийин алынабы?

Жооп: Банктык коштоо жөнүндө келишимдин типтүү формасында белгиленген өзүнчө эсепти пайдалануу тартибинде, алар боюнча иш/иштин бир бөлүгү аткарылгандан кийин Коштоо контрагында каралган сый акы (пайда) суммасын берүүчүнүн өзүнчө эсебинен өздүк эсептешүү эсебине которуу мүмкүнчүлүгү караштырылган.

Сунуштоочу, өзүнчө болуп саналбаган өздүк банктык эсептерине мурда чегерилген өздүк акча каражаттарын өзүнчө эсептен которо алабы?

Жооп: Ооба, сунуштоочу өзүнчө эсебинен өзүнчө болуп саналбаган өздүк банктык эсептерине өзүнчө эсепке мурда чегирлген акча каражаттарынын суммасынан ашпаган акча каражаттарын которууга укуктуу.

Сунуштоочу банктан (анын ичинде ыйгарым укуктуу банктан) өзүнчө эсепке кредит алып, ошондой эле аны пайдалануу үчүн чегерилген пайыздарды ал аркылуу төлөй алабы?

Жооп: Ооба, ыйгарым укуктуу (же башка) банк коштоо контрагын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон жумуштарды аткаруу, кызматтарды көрсөтүү жана материалдык-техникалык ресурстарды сатып алуусу үчүн сунуштоочунун **өзүнчө эсебине кредит** бере алат. Сунуштоочунун өзүнчө эсебине берилген карыз алууларды, кредиттерди жана алар боюнча пайыздарды кайтарып берүү боюнча операцияларына жол берилген.

Сунуштоочу коштоо контрагы боюнча бажы пошлиналарын төлөө учурунда өзүнчө эсепти пайдаланышы керекпи?

Жооп: Ооба, эгерде ошол чыгашалар коштоо контрагын аткаруу менен байланыштуу болсо.

Сунуштоочу, кепилдик берилген аманат учурунда зарыл болгон сумманы өзүнчө эсеп аркылуу чегере алабы?

Жооп: Ооба, ага жол берилет.

Коштоо контрагы боюнча милдеттенме толугу менен аткарылгандан кийин сунуштоочу (кошо аткаруучу) акча каражаттарын канчалык тез ала алат?

Жооп: Коштоо контракты боюнча милдеттенмелер толугу менен аткарылгандан кийин сунуштоочу ыйгарым укуктуу банкка ниет катын жөнөтөт, ал алынган учурдан тартып 7 жумуш күнү аралыгында кароого алынат. Кароого алуунун жыйынтыгында ниет өтүнүчү оң жагынан чечиле турган болсо, өзүнчө эсеп ыргагын белгилеген кошумча макулдашуу жокко чыгарылат, өзүнчө эсеп эсептешүү эсеби болуп калат, андан улам сунуштоочу (кошо аткаруучу) ал эсепте турган акча каражаттарын өзү каалагандай тескөөгө ала алат.

Банк, сунуштоочу (кошо аткаруучу) төмөнкү шарттар сакталган учурда, кошумча келишимди жокко чыгаруу (өзүнчө эсеп ыргагын жабуу, токтотуу) ниет өтүнүчүн алгылыктуу кароого алуу тууралуу чечим кабыл алат:

а) сунуштоочу (аткаруучу) үчүн:

- Коштоого алынган контракт боюнча бардык милдеттенмелер аткарылгандыгы тастыкталганда;

- бардык тийиштүү документтерди тиркөө аркылуу Коштоого алынган контрактты аткаруу максатында ал ишке тарткан кошо аткаруучулар менен бардык эсептешүүлөр аяктагандыгы тастыкталганда;

- Банк, милдеттенмелер аткарылгандыгы, анын ичинде коштоо контрагынын алкагында жүзөгө ашырылып жаткан эсептешүүлөр аяктагандыгы тууралуу сатып алуучу билдирме алганда.

б) кошо аткаруучулар (коштоо контрагын жүзөгө ашыруунун катышуучулары)

үчүн:

- коштоо контрагын аткаруу максатында келишилген контракттар (келишимдер) боюнча бардык милдеттенмелер аткарылгандыгы тастыкталганда;
- бардык тийиштүү документтерди тиркөө аркылуу Коштоого алынган контрактты аткаруу максатында контракттарды (келишимдерди) аткаруу үчүн ал ишке тарткан контрагенттер менен бардык эсептешүүлөр аяктагандыгы коштоо контрактын жүзөгө ашыруунун тиешелүү катышуучусу тарабынан тастыкталганда.

ИСД деген эмне?

Жооп: ИСД – котоого алынган контракттын идентификатору, өзгөчө санарип маани, ал ыйгарым укуктуу банк тарабынан коштоого алынган контрактка ыйгарылат жана которууга билдирме берүүдө коюлат (төлөм тапшырмаларына). ИСД ыйгарым укуктуу банк тарабынан кабыл алынган банктык коштоо билдирмесинде көрсөтүлөт жана сатып алуучу уюмдун берүүчүсүнө билдирилүүгө тийиш.

Мындан тышкары, коштоого алынган контракта ИСД ыйгарылгандыгы тууралуу маалыматты алуу үчүн ыйгарым укуктуу банкка кайрылса болот.

Которууга билдирме кайсыл тилде таризделинет?

Жооп: Которууга билдирме Кыргыз Республикасынын расмий тилинде - орус тилинде аткарылат.

Которууга билдирмелерди кароого алуунуну мөөнөттөрү кандай?

Жооп: Ыйгарым укуктуу банк которууга билдирмени жана негиздөөчү документтерди, эсептешүүлөргө мониторинг процедурасын жана акча каражаттарын максатуу чыгымдоого контролдук жүргүзүү үчүн төмөнкүлөрдү эске албаганда, негиздөөчү документтер менен которууга билдирмени камтыган документтердин толук топтому алынган күндөн кийинки күндөн тартип 3 (үч) жумуш күнү ичинде кароого алат:

- Кыргыз Республикасынын чет жактарында катталган субподрядчылардын даректерине, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматына салыктык төлөмдөр, Кыргыз Республикасынын Социалдык фондуна төлөнүүчү мамлекеттик социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөрү, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик Бажы кызматына бажы төлөмдөрү, Кыргыз Республикасынын Салыктык эмес кирешелер жөнүндөгү Кодексинде каралган жыйымдар, чегерүүлөр, төлөмдөр, алар кабыл алынган күндү эске албаганда 1 (бир) жумуш күнү ичинде кароого алынат;
- Эмгекке төлөө боюнча төлөмдөр жана эмгекке төлөө фондунан тиешелүү чегерүүлөр, алар кабыл алынган күндү эске албаганда 1 (бир) жумуш күнү ичинде кароого алынат.

Белгиленген мөөнөттөр чектүү болуп саналат, иш жүзүндө которууга билдирмелер кийинки жумуш күнүнөн кечиктирилбестен кароого алынат.

Сунуштоочу ыйгарым укуктуу банкка кайсыл негиздөөчү документтерди берүүсү керек?

Жооп: Сунуштоочу ыйгарым укуктуу банкка төлөөнү демилгелөө үчүн негиз болгон, ошондой эле коштоо келишимине ылайык төлөмдүн максаттуу багытын негиздеген документтерди берүүсү зарыл.

Зарыл болгон учурларда Банк, төлөмдөрдүн максаттуу мүнөзүн аныктоо үчүн кошумча документтерди талап кылышы мүмкүн. Төлөмдөрдүн максаттуу мүнөзүн белгилеген негиздөөчү документтерди сунуштоо мүмкүн эмес болгон учурда, Банк түшүндүрмө берүү үчүн сатып алуучу уюмга кайрылууга укуктуу. Мындан тышкары, сатып алуучу уюм коштоо контрагынын маңызына жараша Банк тарабынан конкреттүү документтерди алуу зарылчылыгын белгилеши мүмкүн. Мисалга алсак, кошо аткаруучулардын дарегине берүүчүнүн төлөмдөрү үчүн Банкка төмөндөгү документтер берилет: Контракт, келишим (аны алмаштырган документ); Контрактка, келишимге карата тиркеме (эгер болсо); баштапкы эсепке алуу документтери (товардык коштомо кагаз, өткөрүп берүү актысы, эсеп-фактура); төлөөгө эсеп; Контракт, келишим тарабынан каралган башка документтер.

Аткарылган иштер/көрсөтүлгөн кызматтарга төлөнгөн учурда, Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген же Контракт, келишимде каралган формада аткарылган иштер/көрсөтүлгөн кызматтар актысы дагы берилет.

Эмгекке төлөө жана эмгек мыйзамдары тарабынан каралган жумушчуларга гарантиялар жана ордун компенсация берүүлөр менен байланыштуу болгон акчалай төлөп берүү учурунда, ошондой эле иш сапар жана өкүлчүлүк чыгымдарынын ордун толтуруп берүүдө: эмгек акы келишими (эгерде болсо); которулуп берилип жаткан эмгек акы/иш сапар (өкүлчүлүк) чыгымдарынын ведомосту (реестр, маалымкат-эсептешүү).

Негиздөөчү документтердин сунуш кылынган тизмеси банк эсеби келишимине карата тиркемеде белгиленет.

Отун жана күйүүчү-майлоочу материалдарды сунуштоочулар өзүнчө банктык эсеп ачуусу керекпи?

Жооп: Предметинен болуп күйүүчү-майлоочу материалдарды берүү саналган коштоо контракттары (сунуштоочу жана сатып алуучу уюм ортосунда келишилген контракттар), алардын баасы (наркы) 10 000 000 сомго (Тартиптин 2-главасынын 3-пункту) барабар же андан жогору болгон шартта гана банктык коштоого алынат. Аны менен катар, предмети жумуштарды аткаруу (кызматтарды көрсөтүү) болгон, коштоо контракттары боюнча кошо аткаруучу болуп саналышкандар күйүүчү-майлоочу материалдарды берүүчүлөр башка контрагенттерге кирген болсо (банктык коштоого алууга билдирменинин тиртүү формасынын 2.2.3-пунктчасы), өзүнчө эсеп ачууга милдеттүү эмес.

Сунуштоочу, коштоо контрагын аткаруу менен байланыштуу болгон, коштоо контрагы түзүлгөнгө чейин тарткан чыгымдарды компенсациялай алабы? Мисалы, берүүчү арматура ишин алып барат, мурда өзүнүн коммерциялык максаттарына ири партияда арматура сатып алган болсо?

Жооп: Коштоо контрагын аткаруу максатында ачылган өзүнчө эсепти пайдалануу тартиби, коштоо контрагын аткаруу менен байланыштуу болгон, коштоо контрагы түзүлгөнгө чейин тарткан чыгымдардын ордун толтуруп берүүгө (компенсациялоого) жол берет. Ошентип, сатып алуу уюмунан өзүнчө эсепке төлөө эсебин алгандан кийин (аванс/аткарылган иштерге төлөө түрүндө) берүүчү ошондой чыгымдар фактысын жана алардын коштоо контрагын аткарууга

тиешелүү экендигин тастыктаган тиешелүү негидөөчү документтерди сунуштоо аркылуу коштоо контрагын аткаруу менен байланыштуу болгон, коштоо контрагы түзүлгөнгө чейин тарткан чыгымдардын ордун толтуруп берүүгө мүмкүнчүлүк алат.

Өзүнчө эсепти пайдалануу менен гана коштоо контрагын аткарууга байланыштуу болгон милдеттенмелер, сунуштоочуда коштоо контрагы түзүлгөн күндөн тартып келип чыгаарын белгилей кетүү керек.

Белгиленген операцияны өзүнчө эсептен жүзөгө ашыруу үчүн сатып алуучу уюм банктык коштоого билдирмеде өзүнчө эчеп боюнча төмөндөгү уруксат берилген операцияны кароого алууга тийиш:

«Коштоого алынган контракт түзүлгөн күнгө чейин өздүк акча каражаттарынын эсебинен тартылган чыгашалардын ордун толтуруу (компенсациялоо) максаттарында, өзүнчө эсептен өзүнчө эсеп болуп саналбаган жеке банктык эсептерге акча каражаттарын которуу».

Бул жерде, аталган операцияны жүзөгө ашыруу берүүчү (кошо аткаруучу) тарабынан тиешелүү негиздөөчү документтер (келишим (аны алмаштырган документ), келишимге карата тиркемелер (болсо), баштапкы документтер (эсеп-фактуралар, акт, товардык (транспорттук) коштоо баракчасы, универсалдуу өткөрүп берүү документи), төлөөгө эсеп (болсо), келишим тарабынан каралган башка документтер, татылган чыгымдар фактысын тастыктаган, которууга билдирменин көчүрмөсү берилген учурда гана мүмкүн экендигине көңүлүнүздөрдү бурабыз.

Субподрядчылар өзүнчө банктык эсеп ачуусу керекпи?

Жооп: Тартиптин 3-главасынын 5-пунктуна ылайык, коштоо контракттын аткарууга тартылган жактар кошо аткаруучулар, башкача айтканда, контракттарды банктык коштоо катышуучулары болуп саналышат, аларга 13-пунктта белгиленген милдеттенмелер ыйгарылат, тактап айтсак:

- контрактты коштоо боюнча сунуштоочунун өзүнчө эсеби ачылган ыйгарым укуктуу банка өзүнчө эсеп ачуу;

- бардык эсептешүүлөрдү, анын ичинде кошо аткаруучулар менен эсептешүүлөрдү ыйгарым укуктуу банка ачылган өзүнчө эсепти пайдалануу менен ишке ашыруу;

Мында, коштоо контрагын аткаруу учурунда эсептешүүлөрдү жүзөгө ашыруу үчүн баардык жактар эле өзүнчө эсеп ачууга милдеттүү эмес. Сатып алуучу уюм коштоо контрагын банктык коштоо билдирмесинде эсептешүүлөр өзүнчө эсепти пайдалануусуз ишке ашырыла турган башка контрагенттердин тизмесин кароого алат (Банктык коштоо жөнүндө келишимдин типтүү формасынын 2.2.- пункттун караңыз.

Ыйгарым укутуу банктын жооптуу кызматкерлеринин байланыш түрү?

Жооп: Банктык коштоо маселелери боюнча коммуникация үчүн ыйгарым укуктуу жактардын контактары ыйгарым укуктуу банктардын сайттарында жайгаштырылган.

Ыйгарым укуктуу банк начар иштеп жатса кайда кайрылуу керек?

Жооп: Ыйгарым укуктуу банктын аракеттерине даттануулар, сын–пикир жана кинне коюулар болсо контракттарды банктык коштоо тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган катары Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине кайрылсаңыздар болот.

Эгерде менин контрагентим өзүнчө эсеп ачуудан баш тартып жатса, эмне кылуум керек?

Жооп: Өзүнчө эсеп ачууга милдеттүү болгон контрагенттен баш тартуу алынган учурда, андай контрагенттерге өзүнчө эсеп ачуудан баш тартуу себептерин көрсөтүү менен сатып алуучу уюмга жана ыйгарым укуктуу банкка маалымат берүү зарыл.

Ыйгарым укуктуу банктын кызматкери менен биргеликте (зарыл болсо сатып алуу уюмунун өкүлү дагы) андай контрагент менен түшүндүрмө ишин жүргүзүү керек. Тартип тарабынан белгиленген күндө контрагент тарабынан өзүнчө эсеп ачылбаса, тиешелүү жөнгө салуу чарасын кабыл алуу үчүн сатып алуу уюмуна маалымат берүү зарыл.

Олуттуулук лимити товарларды өндүрүүчүлөргө жана алардын дилерлерине таркатылабы?

Жооп: Бул учурда олуттуулук лимити колдонулбайт. Товарларды тикелей өндүрүүчүлөр жана алардын дилерлери башка контрагенттер тизмесине киргизилген (банктык коштоого типтүү билдирменин 2.2-пунктчасы) жана алар менен эсептешүүлөр андай жактардын өзүнчө эсеп ачуусун талап кылбастан, олуттуулук лимитинин өлчөмүн эске алуусуз, алардын банктык эсептерине ишке ашырылат.

Ошондой эле, сатып алуучу уюмдун *“Банктык коштоодо олуттуулук лимити кандай колдонулат?”* суроосуна жоопту караңыз

Өзүнчө эсеп канча убакытта ачылат, кандай (кайда) документтерди берүү керек болот?

Жооп: Өзүнчө эсеп, банкка эсеп ачуу үчүн зарыл болгон бардык документтер берилген учурдан тартып бир банктык күн ичинде ачылат. Эсепти ачуу үчүн зарыл болгон документтердин тизмеси ыйгарым укуктуу банктардын сайттарында жайгаштырылган.

Өзүнчө эсептен коштомо чыгашалар боюнча төлөмдөрдү ишке ашыруунун өзгөчөлүктөрү кандай? Олуттуулук лимити коштомо чыгашалар боюнча төлөмдөргө таркатылабы?

Жооп: Олуттуулук лимити деген, коштоого алынган контракттын аткарылышы алкагында кошо аткаруучулардын (субподрядчы, сунуштоочу) ар бири менен келишилген контракттардын жеткен чектеги жалпы суммасын түшүндүрөт, андан ашып кетпөө аларды өзүнчө эчеп ачуусуз эсептешүүгө болот башка контрагенттерге киргизүү үчүн негиз болуп саналат. Олуттуулук лимити Буйрук менен бекитилген банктык коштоо келишиминин типтүү формасына карата тикеме болуп саналган банктык коштоого типтүү билдирменин 1-пунктунда белгиленет.

Банктык коштоого билдирменин 3-пунктунун 2.2-пунктчасын менен өзүнчө эсеп ачуусуз эсептешүүлөрдү жүргүзүүгө боло турган башк контрагенттердин тизмеси аныкталган. Банктык коштоо билдирменин 2.2.19-пунктчасына ылайык башка контрагенттерге *“Коштоо контрагынын/контракттын баасынын/наркынын ___ % өлчөмүндө, коштомо чыгашаларга тиешелүү болгон товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү тикелей берүүчүлөр, бирок аны менен*

чектелбегендер...” киргизилген. Ошентип, өзүнчө эсеп ачуусуз аталган жактар менен эсептешүүлөр, үчүнчү жактардын даректерине төлөм суммалары белгиленген олуттуулук лимитинен ашып кеткен учурда дагы, сатып алуучу уюм тарабынан белгиленген өлчөм чектеринде жүзөгө ашырылышы мүмкүн. Жогоруда белгиленгендерди эске алуу менен сатып алуучу уюмдарга жана берүүчүлөргө банктык коштоого билдирмеде кошумча чыгашалардын кол берилген пайыздык өлчөмүн белгилеп алууга көңүл бурууну сунуш кылабыз.

Сунуштоочу (кошо аткаруучу) өзүнчө эсептен жеке адамдарга акча каражаттарды которууну (берүүнү) кантип аткарышы керек?

Жооп: Банктык коштоого билдирменин типтүү формасынын 3.2.10-пунктчасына ылайык, өзүнчө эсептен *“эмгекке төлөө, жумушчулардын эмгекке төлөө фондунан башка төлөмдөрдү, кызматтык иш сапарды жана өкүлчүлүк чыгымдарды төлөө, жарандык-укуктук келишим боюнча жеке адам милдеттерин аткаргандыгы үчүн төлөөлөрдү эске албаганда, жеке адамдарга акча каражаттарын которуу (берүүгө) жол берилбейт”* деп белгиленген.

Ошентип, өзүнчө эсеп боюнча тиешелүү негиздөөчү документтердин негизинде эмгекке төлөө, жумушчулардын эмгекке төлөө фондунан башка төлөмдөрдү, кызматтык иш сапарды жана өкүлчүлүк чыгымдарды төлөө, жарандык-укуктук келишим боюнча жеке адам милдеттерин аткаргандыгы үчүн төлөөлөрдү ишке ашырууга гана жол берилет.

Мындан тышкары, берүүчүдө (кошо аткаруучуда) ыйгарым укуктуу банктан тышкаркы банкта айлык акы долбоору боюнча тейленүүгө алынуусу тууралуу келишими (кассалык тейлөө келишими) болгон болсо, анда тиешелүү негиздөөчү документтерди берүү шартында эмгекке төлөө, жумушчулардын эмгекке төлөө фондунан башка төлөмдөрдү, кызматтык иш сапарды жана өкүлчүлүк чыгымдарды төлөө, жарандык-укуктук келишим боюнча жеке адам милдеттерин аткаргандыгы үчүн төлөөлөрдү ишке ашыруу үчүн өзүнчө эсептен аталган банкта ачылган эсепке акча каражаттарын которууга жол берилет.

Сунуштоочу (кошо аткаруучу) контрааттык коштоону аткаруунун жүрүшүндө товарларды накталай эсептешүү жолу менен сатып алуудан улам тарткан чыгымдарын кантип компенсациялай алат?

Жооп: Банктык коштоого билдирменин типтүү формасынын 3.1.5.3.-пунктчасына ылайык, өзүнчө эсеп боюнча төмөнкүлөргө жол берилет:

«Коштоо контрактына келишилген күндөн кийин, Коштоо контракты тарабынан белгиленген олуттуулук лимитинин чегинде, бирок Коштооо контракттынын наркынан 5% ашпаган суммада товарларды накт эсептешүү жолу менен сатып алууга байланыштуу өздүк каражаттардын эсебинен тартылган чыгымдарды компенсациялоо максатында, өзүнчө эсептен өзүнчө эсеп болуп саналбаган банктык эсептерге акча каражаттарын которуу (өзүнчө эсептен накт акча каражаттарын берүү);».

Аталган операцияны жүзөгө ашыруу берүүчү (кошо аткаруучу) тарабынан тиешелүү негиздөөчү документтер (кассалык/товардык чек, сатып алуу актысы) берилген учурда гана жүзөгө ашырыларыла тургандыгына көңүлүнүздөрдү бурабыз
